

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
«24» грудня 2025 р., протокол № 5

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

АДМІНІСТРАТОР МЕРЕЖ І СИСТЕМ

галузі знань:	<u>F «Інформаційні технології»</u> назва відповідно до ліцензії
спеціальність:	<u>F5 «Кібербезпека та захист інформації»</u> код і найменування спеціальності
категорія слухачів:	<u>молодший адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г), адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д), провідний адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е)</u> назва категорії слухачів

Освітня програма підвищення
кваліфікації вводиться в дію
з «25» грудня 2025 р.

В. о. ректора Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ
наказ № 614 від 24» грудня 2025 р.

Харків 2025

Розробники програми:

- завідувач кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки, д.т.н., професор, член-кореспондент НАН України В.С. Харченко;
- учений секретар Державного науково-дослідного інституту технологій кібербезпеки та захисту інформації, д.т.н., професор О.К. Юдін;
- старша наукова співробітниця 3-го науково-дослідного відділу 2-го науково-дослідного центру Державного науково-дослідного інституту технологій кібербезпеки та захисту інформації, к.т.н., доцентка Л.Г. Черниш;
- директорка Центру якості освіти, ліцензування та акредитації Національного аерокосмічного університету «ХАІ», к.т.н., доцентка Е.А. Дармофал;
- професор кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки Національного аерокосмічного університету «ХАІ», д.т.н., професор Г.В. Фесенко;
- завідувач кафедри права Національного аерокосмічного університету «ХАІ», д.ю.н., професор В.І. Павликівський;
- професор кафедри права Національного аерокосмічного університету «ХАІ», к.ю.н., доцент С.Ю. Лукашевич;
- професорка кафедри права Національного аерокосмічного університету «ХАІ», д.ю.н., професорка Н.Є. Філіпенко;
- завідувач кафедри загальної військової підготовки Національного аерокосмічного університету «ХАІ», к.пед.н., доцент В.В. Рютін
- асистент кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки Національного аерокосмічного університету «ХАІ» Р.І. Демура;
- асистент кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки Національного аерокосмічного університету «ХАІ» Р.С. Подгорний.

Рецензент:

головний науковий співробітник 3-го науково-дослідного відділу 2-го науково-дослідного центру Державного науково-дослідного інституту технологій кібербезпеки та захисту інформації, доктор технічних наук, професор С. В. Толюпа.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма підвищення кваліфікації «Адміністратор мереж і систем» розроблена у відповідності до Типової програми підвищення кваліфікації «Адміністратор мереж і систем», Розділу III професійного стандарту «Адміністратор мереж і систем» та Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» («Адміністратор мереж і систем» 2139.2), основних положень і вимог визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших законодавчих і нормативних документів.

Зміст Програми диференційовано за модулями відповідно до визначеної категорії слухачів і розраховано на розвиток їх професійних компетентностей.

Сьогодні інформаційні системи відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності роботи державних установ, підприємств та організацій. Державні установи використовують різноманітні інформаційні системи для зберігання, обробки та передачі інформації. На сьогодні кожній установі потрібен фахівець, який би забезпечував стабільну, безпечну та ефективну роботу всієї ІТ-інфраструктури компанії: налаштування серверів, мережевого обладнання та програм, управління обліковими записами, резервного копіювання даних, захисту від вірусів та оперативного вирішення будь-яких технічних проблем, щоб бізнес міг безперебійно функціонувати. Адміністратор мереж і систем – це ключовий фахівець, що гарантує безперебійну роботу всіх технічних процесів, від інтернету до корпоративних баз даних. У зв'язку з цим актуалізується проблема розвитку професійних компетентностей адміністраторів мереж і систем. Адміністратори мереж і систем мають вільно та ґрунтовно забезпечувати адміністрування системи управління даними, що дозволяє безпечно зберігати, обробляти, запитувати, захищати та використовувати дані.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

- здійснювати оцінювання, діагностику та періодичне обслуговування апаратного забезпечення систем і мереж з метою перевірки їх придатності, функціональності, цілісності, ефективності та своєчасного виявлення несправностей;
- управляти системними та серверними ресурсами інформаційних систем, забезпечуючи оптимальну продуктивність, ємність, доступність, ремонтпридатність і здатність до відновлення після збоїв та інцидентів;
- контролювати процеси встановлення, впровадження, налаштування та супроводу компонентів інформаційних систем і мереж, включно з вирішенням проблем сумісності та апаратно-програмних інтерфейсів;
- розробляти, документувати та дотримуватися стандартних операційних процедур адміністрування систем підприємства/організації, у тому числі процедур, спрямованих на захист інформації;
- впроваджувати та забезпечувати виконання політик і процедур використання локальних мереж та інформаційних ресурсів відповідно до встановлених вимог безпеки та управління доступом;
- адмініструвати системи управління базами даних, включно з моніторингом їх стану, підтримкою програмного забезпечення СУБД та забезпеченням оптимальної продуктивності баз даних;
- забезпечувати цілісність і доступність даних шляхом впровадження стандартів управління даними, резервного копіювання та відновлення баз даних відповідно до встановлених вимог і специфікацій.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ «Адміністратор мереж і систем»

Загальна інформація	
Повна назва закладу розробника (ків)	Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут», Державний науково-дослідний інститут технологій кібербезпеки та захисту інформації
Ступінь вищої освіти слухача	особи, які мають ступень вищої освіти бакалавр або вищий за нього
Форма підвищення кваліфікації	змішана (офлайн/онлайн)
Цільова група	молодший адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г), адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д), провідний адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е), які прагнуть підвищити кваліфікацію згідно з сучасними вимогами та стандартами
Термін та обсяг програми	15 днів / 180 год. (6 кредитів ECTS)
Професійна кваліфікація	адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д)
Мета Програми	
Формування у здобувачів курсів системи професійних знань, вмінь та навичок щодо: – встановлення та підтримки мереж і систем, а також їх конкретних компонентів (встановлення, конфігурування і оновлення апаратного та програмного забезпечення, обслуговування баз даних, створення та управління обліковими записами користувачів, нагляд або виконання резервного копіювання та відновлення, впровадження оперативного та технічного контролю безпеки; дотримання політик і процедур безпеки організації тощо); – адміністрування системи управління даними, що дозволяє безпечно зберігати, обробляти, запитувати, захищати та використовувати дані.	
Функціональна спрямованість	Функціональна спрямованість адміністратора мереж і систем – це забезпечення безперебійної, безпечної та ефективної роботи всієї ІТ-інфраструктури організації, що включає встановлення та керування серверами й мережевим обладнанням, налаштування прав доступу, резервне копіювання, моніторинг продуктивності, усунення технічних несправностей та технічну підтримку користувачів. Його завдання охоплюють як апаратне, так і програмне забезпечення, від робочих станцій до корпоративних сервісів, таких як пошта та VPN
Фокус програми	Акцент на розвиток професійних компетентностей адміністратора мереж і систем, які зосереджені на сучасних технологіях передачі даних, проєктуванні, розгортанні та управлінні складними комп'ютерними

	мережами – від локальних до телекомунікаційних, включаючи забезпечення їхньої безпеки, оптимізацію роботи та використання ІІІ для інтелектуального управління, з метою підвищення своєї професійної кваліфікації
Орієнтація програми	Програма орієнтована на розвиток професійних компетентностей адміністраторів мереж і систем
Особливості програми	Програма підвищення кваліфікації адміністратора мереж і систем адаптована до національних вимог, зокрема до Професійного стандарту «Адміністратор мереж і систем», фокусуються на підготовці професіоналів вирішувати проблеми, автоматизувати процеси й забезпечувати безперебійну роботу всієї ІТ-інфраструктури, включаючи підтримку користувачів та роботу з апаратним забезпеченням для роботи в умовах швидких змін ІТ-ландшафту та зростаючих загроз. Програма складається з 3 модулів / 4 змістовних модулів. Загальний обсяг програми – 180 акад. год. / 6 кредитів ECTS, з яких: <i>лекції – 40 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 120 год., консультації – 2 год., модульний контроль – 8 год.</i> Вид підсумкового контролю – комп'ютерне оцінювання знань на базі автоматизованої системи тестування
Професійні вимоги (компетентності) та продовження навчання	
Професійні вимоги (компетенції)	Визначаються посадовими інструкціями
Продовження навчання	Освітня Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь, навичок у системі неформальної та інформальної освіти.
Програмні компетентності	
Загальні компетентності	1. Здатність мислити та розвиватися відповідно до змін зовнішнього середовища, безперервного навчання, постійного оновлення і поповнення знань, отримання нового або переосмислення старого досвіту, управління знаннями, самопізнання. 2. Здатність діяти активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, усвідомлювати та сповідувати цінності громадянського суспільства. 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві. 4. Здатність генерувати і втілювати нові ідеї у сферу інформаційної безпеки, що базується на креативності, творчості, відчутті нового, здатності до здорового ризику.

Фахові (предметно-орієнтовані)	Для адміністраторів мереж і систем інформаційної безпеки (СМІБ) потрібні фахові компетентності, що охоплюють: 1. Мережеве адміністрування: конфігурування та підтримка мережевого обладнання (маршрутизаторів, комутаторів, Wi-Fi), протоколів TCP/IP, DNS, DHCP, VPN. 2. Управління серверами та ОС: встановлення, конфігурація та підтримка серверних ОС (Windows Server, Linux), віртуалізація. 3. Безпека інформації: адміністрування антивірусів, фаєрволів, політик доступу, резервне копіювання та відновлення даних, захист від кіберзагроз. 4. Апаратне та програмне забезпечення: діагностика та ремонт ПК, обслуговування периферійного обладнання, оновлення програмного забезпечення. 5. Моніторинг та оптимізація: відстеження продуктивності мережі та систем, оптимізація ресурсів для забезпечення стабільної роботи.
Програмні результати навчання	
Програма підвищення кваліфікації «Адміністратор мереж і систем» спрямовано на досягнення програмних результатів навчання, а саме у відповідності до трудових функцій професійного стандарту та визначеної кваліфікації (далі – ТФ)	
ТФ А РН 1	Підготовка до роботи систем і мереж щодо захисту інформації відповідно до політики підприємства/організації
ТФ Б РН 2	Супроводження/адміністрування діяльності систем і мереж щодо захисту інформації підприємства/організації
ТФ В РН 3	Адміністрування баз даних
ТФ Г РН 4	Обслуговування, встановлення та оновлення систем/серверів
ТФ Д РН 5	Діагностування несправного апаратного забезпечення системи/сервера

2. НАВЧАЛЬНІ МОДУЛІ ПРОГРАМИ

Модуль 1. СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Змістовний модуль 1. Система менеджменту інформаційної безпеки організації.

Основи і принципи побудови СМІБ (А2.32, А2.33, А2.34, Г1.35). Планування та розроблення СМІБ (А2.31, А2.35, В4.31, Г1.35). Реалізація та функціонування СМІБ (А2.31, В4.31, Г1.35). Моніторинг, аналіз і вдосконалення СМІБ (В4.31, Г1.35).

Самостійна робота. Побудувати план розробки та впровадження СМІБ в організації. Сформулювати політики інформаційної безпеки різних класів (1-3

рівнів), як складових СМІБ організації. Побудувати таблицю менеджменту інформаційних ресурсів організації. Скласти порядок розрахунку та аналізу ризиків за визначеним методом (кількісний або якісний). Вивчення нормативно-правової бази та передової практики щодо системи менеджменту інформаційної безпеки організації.

Модуль 2. АРХІТЕКТУРНО-АДМІНІСТРАТИВНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Змістовний модуль 1. Адміністрування та архітектура інформаційних технологій і кібербезпеки.

Основи комп'ютерних мереж і мережевої безпеки (A1.31, A1.34, B1.31, B1.35). Сервери, операційні системи та технології віртуалізації (A1.33, A3.31, B1.33, Г1.32). Архітектура інформаційних технологій підприємства та системна інженерія (A2.34, B1.34, A3.34). Інструменти адміністрування та підтримки інформаційних систем (A1.32, A1.35, Д1.31, Г1.31).

Самостійна робота. Комплексне адміністрування, діагностика та аналіз ефективності інформаційної інфраструктури організації. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики з питань адміністрування та архітектури інформаційних технологій і кібербезпеки.

Змістовний модуль 2. Політики безпеки, захист інформації та управління даними.

Принципи кібербезпеки та політики доступу в організації (A2.33, A2.35). Захист інформаційних технологій і мережевої інфраструктури (A2.36, B2.32, Г1.35). Бази даних та управління інформаційними ресурсами (B3.31, B3.33, B3.32). Стандарти та перспективні технології захисту даних (B4.31, B4.32, B4.33, B4.34).

Самостійна робота. Реалізація політик кібербезпеки та контроль доступу в інформаційних системах організації. Адміністрування, захист та відновлення даних у системах управління базами даних. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики щодо політик безпеки, захисту інформації та управління даними.

Модуль 3. ПРАВОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБІГУ ІНФОРМАЦІЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ

Змістовний модуль 1. Правові та психологічні засади обігу інформації, інформаційної безпеки та кібербезпеки інформаційних ресурсів.

Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки, кібербезпеки, захисту інформації та забезпечення приватності даних (A2.32, B4). Міжнародні нормативно-правові акти і стандарти у сфері кібербезпеки та захисту інформаційних ресурсів організацій і підприємств різних форм власності (B4, E4.У2). Загальні засади юридичної відповідальності. Дисциплінарна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері обігу інформації, інформаційної безпеки та кібербезпеки (A2.32, B4). Психологічні основи етичного хакінгу, забезпечення приватності даних, інформаційної безпеки та кібербезпеки (B4).

Самостійна робота. Стандарти кібербезпеки та приватності, засад, політик, положень, законодавства, сертифікацій та найкращих світових практик (NIST, ENISA) (E4.Y2). Чинні вітчизняні закони, нормативні акти, директив, постанови у сфері кібербезпеки (A2.32). Закон України № 4336-IX від 27.03.25 року «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури». Етичні вимоги організації кібербезпеки (NIST, ISACA, ENISA) ((B4, E4.Y2).

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗА МОДУЛЯМИ ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ НАВЧАННЯ

3.1. Система менеджменту інформаційної безпеки

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
Система менеджменту інформаційної безпеки організації						
1.1 Основи і принципи побудови СМІБ (A2.32, A2.33, A2.34, Г1.35). Поняття та значення СМІБ. Цілі, завдання та функції СМІБ. Принципи побудови СМІБ (системний, процесний, ризик-орієнтований підхід). Цикл PDCA (Plan-Do-Check-Act). Взаємозв'язок підходів побудови СМІБ з циклом PDCA. Взаємозв'язок СМІБ із іншими системами менеджменту.	8	2				6
1.2 Планування та розроблення СМІБ (A2.31, A2.35, B4.31, Г1.35). Визначення контексту організації. Формування політики інформаційної безпеки. Ідентифікація та класифікація інформаційних активів. Оцінювання ризиків інформаційної безпеки. Планування оброблення ризиків. Розроблення структури та документації СМІБ. План розробки та впровадження СМІБ.	12	2		2		8
1.3 Реалізація та функціонування СМІБ (A2.31, B4.31, Г1.35). Впровадження політики інформаційної безпеки. Управління доступом і користувачами. Управління технічними та організаційними контролями. Управління ризиками інформаційної безпеки. Моніторинг безпеки та контроль ефективності. Документування та управління записами СМІБ. Навчання, підготовка та підвищення компетентності персоналу. Засоби реалізації та підтримки функціонування СМІБ.	10	4		2		4
1.4 Моніторинг, аналіз і вдосконалення СМІБ (B4.31, Г1.35). Система моніторингу інформаційної безпеки. Оцінювання результативності та ефективності СМІБ. Внутрішній аудит СМІБ. Управлінський огляд СМІБ. Аналіз невідповідностей і коригувальні дії. Управління змінами та розвиток СМІБ. Постійне вдосконалення СМІБ.	8	2				6
Самостійна робота / практичне завдання						
Самостійна робота 1.1. Побудувати план розробки та впровадження СМІБ в організації.	1					1

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Самостійна робота 1.2. Сформуувати політики інформаційної безпеки різних класів (1-3 рівнів), як складових СМІБ організації.	1					1
Самостійна робота 1.3. Побудувати таблицю менеджменту інформаційних ресурсів організації.	1					1
Самостійна робота 1.4. Скласти порядок розрахунку та аналізу ризиків за визначеним методом (кількісний або якісний).	1					1
Самостійна робота / теоретична складова						
Самостійна робота 1.5. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики щодо системи менеджменту інформаційної безпеки організації.	6					6
Всього годин за модуль 1	48	10	0	4		34
Модульна контрольна робота за Частиною 1	2				2	
Всього годин за Частиною 1	50	10	0	4	2	34

3.1. Система менеджменту інформаційної безпеки

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
Система менеджменту інформаційної безпеки організації						
1.1 Основи і принципи побудови СМІБ (A2.32, A2.33, A2.34, Г1.35). Поняття та значення СМІБ. Цілі, завдання та функції СМІБ. Принципи побудови СМІБ (системний, процесний, ризик-орієнтований підхід). Цикл PDCA (Plan-Do-Check-Act). Взаємозв'язок підходів побудови СМІБ з циклом PDCA. Взаємозв'язок СМІБ із іншими системами менеджменту.	8	2				6
1.2 Планування та розроблення СМІБ (A2.31, A2.35, B4.31, Г1.35). Визначення контексту організації. Формування політики інформаційної безпеки. Ідентифікація та класифікація інформаційних активів. Оцінювання ризиків інформаційної безпеки. Планування оброблення ризиків. Розроблення структури та документації СМІБ. План розробки та впровадження СМІБ.	12	2		2		8
1.3 Реалізація та функціонування СМІБ (A2.31, B4.31, Г1.35). Впровадження політики інформаційної безпеки. Управління доступом і користувачами. Управління технічними та організаційними контролюями. Управління ризиками інформаційної безпеки. Моніторинг безпеки та контроль ефективності. Документування та управління записами СМІБ. Навчання, підготовка та підвищення компетентності персоналу. Засоби реалізації та підтримки функціонування СМІБ.	10	4		2		4
1.4 Моніторинг, аналіз і вдосконалення СМІБ (B4.31, Г1.35). Система моніторингу інформаційної безпеки. Оцінювання результативності та ефективності СМІБ. Внутрішній аудит СМІБ. Управлінський огляд СМІБ. Аналіз невідповідностей і коригувальні дії. Управління змінами та розвиток СМІБ. Постійне вдосконалення СМІБ.	8	2				6
Самостійна робота / практичне завдання						

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Самостійна робота 1.1. Побудувати план розробки та впровадження СМІБ в організації.	1					1
Самостійна робота 1.2. Сформулювати політики інформаційної безпеки різних класів (1-3 рівнів), як складових СМІБ організації.	1					1
Самостійна робота 1.3. Побудувати таблицю менеджменту інформаційних ресурсів організації.	1					1
Самостійна робота 1.4. Скласти порядок розрахунку та аналізу ризиків за визначеним методом (кількісний або якісний).	1					1
Самостійна робота / теоретична складова						
Самостійна робота 1.5. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики щодо системи менеджменту інформаційної безпеки організації.	6					6
Всього годин за модуль 1	48	10	0	4		34
Модульна контрольна робота за Частиною 1	2				2	
Всього годин за Частиною 1	50	10	0	4	2	34

3.2. Архітектурно-адміністративні та методичні засади забезпечення кібербезпеки інформаційних систем

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
Адміністрування та архітектура інформаційних технологій і кібербезпеки						
1.1 Основи комп'ютерних мереж і мережевої безпеки (A1.31, A1.34, B1.31, B1.35). Концепції побудови комп'ютерних мереж та принципи їх функціонування. Базові та прикладні мережеві протоколи і моделі взаємодії. Інструментальні утиліти мережевої діагностики та аналізу з'єднань. Методи управління пропускну здатністю та мережевим трафіком. Основні загрози мережевим з'єднанням і каналам передавання даних. Методи та засоби забезпечення мережевої безпеки в локальних і глобальних мережах.	8	4				4
1.2 Сервери, операційні системи та технології віртуалізації (A1.33, A3.31, B1.33, Г1.32). Архітектура серверних систем і принципи їх проєктування. Операційні системи серверів і клієнтських станцій та їх функціональні особливості. Технології віртуалізації та створення віртуальних машин. Методи адміністрування операційних систем і керування ресурсами. Моніторинг продуктивності серверів і системних компонентів. Методи виявлення, локалізації та усунення несправностей серверних систем.	10	2				8
1.3 Архітектура інформаційних технологій підприємства та системна інженерія (A2.34, B1.34, A3.34). Поняття та рівні архітектури інформаційних технологій організації. Компоненти корпоративної IT-інфраструктури та їх взаємодія. Принципи інтеграції системних і прикладних компонентів. Теорія та методи системної інженерії інформаційних систем. Документування архітектурних рішень і технічних описів систем. Життєвий цикл інформаційних систем і управління їх розвитком.	10	2				8

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
1.4 Інструменти адміністрування та підтримки інформаційних систем (A1.32, A1.35, D1.31, G1.31). Інструменти командного рядка операційних систем і сфери їх застосування. Засоби діагностики серверів і інформаційних систем. Планова підтримка та технічне обслуговування апаратного забезпечення. Аналіз і оптимізація продуктивності системних компонентів. Логування подій і моніторинг стану систем. Реагування на інциденти та відновлення працездатності систем.	10	2		2		6
Самостійна робота / практичне завдання						
Самостійна робота 1.1. Комплексне адміністрування, діагностика та аналіз ефективності інформаційної інфраструктури організації.	2					2
Самостійна робота / теоретична складова						
Самостійна робота 1.2. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики з питань адміністрування та архітектури інформаційних технологій і кібербезпеки.	8					8
Всього годин за модулем 1	48	10	0	2	0	36
Змістовний модуль 2.						
Політики безпеки, захист інформації та управління даними						
2.1 Принципи кібербезпеки та політики доступу в організації (A2.33, A2.35). Базові принципи кібербезпеки та захисту інформації. Питання приватності та захисту персональних даних користувачів. Політики управління обліковими записами в інформаційних системах. Правила автентифікації, керування паролями та ідентифікації користувачів. Методи контролю доступу до ресурсів організації. Аудит дотримання політик безпеки та користувацьких правил.	8	4				4
2.2 Захист інформаційних технологій і мережевої інфраструктури (A2.36, B2.32, G1.35). Методика адміністрування захисту операційних систем. Мережеві екрани, демілітаризовані зони та принципи їх застосування. Криптографічні методи захисту інформації та шифрування даних. Архітектура безпеки мереж і принципи ешелонованого захисту. Управління мережевим доступом та ідентифікацією об'єктів. Інфраструктура відкритих ключів і механізми автентифікації.	8	2				6
2.3 Бази даних та управління інформаційними ресурсами (B3.31, B3.33, V3.32). Теоретичні основи побудови та функціонування баз даних. Системи управління базами даних і мови формування запитів. Засоби контролю доступу до баз даних відповідно до політик організації. Критерії продуктивності та доступності інформаційних систем. Методи резервного копіювання інформаційних ресурсів. Процедури відновлення даних після збоїв і інцидентів.	10	4		2		4
2.4 Стандарти та перспективні технології захисту даних (B4.31, B4.32, B4.33, B4.34). Стандарти безпеки та захисту персональних даних. Вимоги до захисту інформації у сфері платіжних карт. Стандарти безпеки медичних персональних даних. Сучасні	10	2		2		6

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
методи та системи криптографічного захисту даних. Управління криптографічними ключами в базах даних. Перспективні напрями розвитку технологій захисту даних.						
Самостійна робота / практичне завдання						
Самостійна робота 2.1. Реалізація політик кібербезпеки та контроль доступу в інформаційних системах організації.	2					2
Самостійна робота 2.2. Адміністрування, захист та відновлення даних у системах управління базами даних.	2					2
Самостійна робота/ теоретична складова						
Самостійна робота 2.3. Вивчення нормативно-правової бази та передової практики щодо політик безпеки, захисту інформації та управління даними.	8					8
Всього годин за модулем 2	48	12	0	4	0	32
Модульна контрольна робота за Частиною 2	2	0	0	0	2	0
Всього годин за Частиною 2	98	22	0	6	2	68

3.3. Правові та психологічні засади обігу інформації, інформаційної безпеки та кібербезпеки

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
Правові та психологічні засади обігу інформації, інформаційної безпеки та кібербезпеки інформаційних ресурсів						
1.1 Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки, кібербезпеки, захисту інформації та забезпечення приватності даних (A2.32, B4).	5	2				3
1.2 Міжнародні нормативно-правові акти і стандарти у сфері кібербезпеки та захисту інформаційних ресурсів організацій і підприємств різних форм власності (B4, E4.Y2).	5	2				3
1.3 Загальні засади юридичної відповідальності. Дисциплінарна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері обігу інформації, інформаційної безпеки та кібербезпеки (A2.32, B4).	4	2				2
1.4 Психологічні основи етичного хакінгу, забезпечення приватності даних, інформаційної безпеки та кібербезпеки (B4)	4	2				2
Самостійна робота / практичне завдання						
Самостійна робота 1.1. Стандарти кібербезпеки та приватності, засад, політик, положень, законодавства, сертифікацій та найкращих світових практик (NIST, ENISA) (E4.Y2).	2					2
Самостійна робота 1.2. Чинні вітчизняні закони, нормативні акти, директив, постанови у сфері кібербезпеки (A2.32).	2					2
Самостійна робота / теоретична складова						
Самостійна робота 1.3. Закон України № 4336-IX від 27.03.25 року «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту	2					2

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	МК	СР
1	2	3	4	5	6	7
державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури».						
Самостійна робота 1.4. Етичні вимоги організації кібербезпеки (NIST, ISACA, ENISA) ((B4, E4.U2)	2					2
Модульна контрольна робота за Частиною 3	2				2	
Всього годин за Частиною 3	28	8	0	0	2	18
Консультація з комп'ютерного оцінювання на базі автоматизованої системи тестування	2				2	
Підсумковий контроль – комп'ютерне оцінювання на базі автоматизованої системи тестування	2				2	
Всього годин за програмою	180	40	0	10	12	118

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання передбачено застосування наступних форм.

Лекція – логічно довершений, науково обґрунтований та систематизований виклад певного наукового або науково-педагогічного питання, ілюстрований засобами наочності та демонстрацією результатів досліджень.

Лекція є одним із основних видів і, водночас, методів проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Вона закладає основи наукових знань, визначаючи напрям, основний зміст та характер усіх видів навчальних занять, а також, головним чином, самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому у здобувача вищої освіти під керівництвом викладача формуються вміння та навички практичного застосування теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання здобувачем вищої освіти відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в аудиторії, оснащеною комп'ютерною технікою та технічними засобами навчання.

Практичне заняття включає в себе: проведення викладачем контролю знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми (завдання) та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування завдань та їх обговорення, виконання контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання викладачем.

Консультація – форма навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти отримує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень та їх використання на практиці.

Самостійна робота забезпечується навчально-методичними засобами, передбаченими для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, електронно-обчислювальною технікою тощо.

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися в бібліотеці, комп'ютерному класі.

Форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- виконання різних за формою і змістом завдань;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до поточного, модульного та підсумкового контролю знань;
- пошук та огляд літературних джерел за проблематикою навчальної дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (написання курсової роботи);
- аналітичний розгляд наукової публікації тощо.

Методи навчання:

– під час проведення лекційних занять – лекція-діалог, бесіда, а також наочних методів навчання, зокрема використання мультимедійних презентацій. Передбачено застосування таких методів формування пізнавального інтересу як навчальні дискусії;

– під час проведення практичних занять – використання роздаткового матеріалу, нормативно-правові акти.

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання можуть оцінюватись за формами:

- стандартною формою;
- комп'ютерне оцінювання знань на базі автоматизованої системи тестування.

5.1 Форма 1. Стандартна форма

Результати навчання слухача з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0,6
Підсумковий контроль (ПК)	0,4

Підсумкова семестрова оцінка (ПСО) обчислюється за формулою: $ПСО = К + ПК$

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю є:

Види навчальної діяльності	Мак кількість балів
Частина №1	
Виконання та захист одного практичного заняття (Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач має набрати не менше 18 балів)	15
Усього за частиною №1	30
Частина №2	
Виконання та захист одного практичного заняття (Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач має набрати не менше 22 бали)	12
Усього за частиною №2	36
Частина №3	
Виконання та захист практичного завдання самостійної роботи (Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач має набрати не менше 8 балів)	14
Усього за частиною №3	14
Усього за частинами №1, №2, №3	80
Комп'ютерне оцінювання на базі автоматизованої системи тестування	20
Усього за дисципліною	100

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 48 балів.

5.3. Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

5.4 Форма 2. Комп'ютерного оцінювання (далі - КО): форма – очна на базі автоматизованої системи тестування (далі – АСТ) мережі Кваліфікаційного центру, формат – електронний.

Для проведення КО побудовано Банк запитань/тестів довжиною 120 запитань у відповідності до узагальненої програми процедури оцінювання з професійної кваліфікації «Адміністратор мереж і систем (трудові функції А, Б, В, Г, Д)» професійного стандарту «Адміністратор мереж і систем».

До одного варіанту тесту входить 40 тестових запитань.

Розподіл запитань між змістовними блоками та перекриття усіх трудових функцій професійної кваліфікації представлено у Таблиці 1. У Таблиці 1 параметр «Питома вага розділу» вказує відсоток, який слугує орієнтиром для обрання кількості тестових запитань відповідного розділу. Параметр «Кількість запитань у варіанті тесту» вказує, скільки запитань повинно бути включено до варіанту тесту за відповідною трудовою функцією. Параметр «Кількість запитань у Банку запитань» вказує, скільки запитань з загальної кількості відносяться до певної трудової функції.

При формуванні контрольних-вимірювальних матеріалів відповідно до Порядку присвоєння/підтвердження та цього Регламенту повинно бути забезпечено включення відповідної кількості тестів, які відносяться до кожної трудової функції. Таким чином, забезпечується покриття всіх 100% включених до професійної кваліфікації відповідного стандарту трудових функцій.

Усі завдання з загального Банку завдань мають різний рівень складності (від 1 до 3). На відповідь рівня складності 1 відводиться 1 хвилина, рівня 2 – 3 хвилини, рівня 3 – 5 хвилин.

Варіант тесту складається з 40 запитань. Розподіл запитань за трудовими функціями/змістовними розділами представлено у Таблиці 1. З 40 запитань 23 запитання мають рівень складності 1, 14 запитання рівень складності 2, 3 запитання – рівень складності 3.

На проходження варіанту тесту здобувачеві виділяється 1 година 20 хвилин:

$$23*1+14*3+3*5 = 80 \text{ хв.}$$

Таблиця 1

Відповідність Банку завдань та варіанту тесту професійної кваліфікації

Трудова функція	Найменування розділу	Питома вага розділу	Кількість запитань у варіанті тесту	Кількість запитань у Банку завдань
	Теоретичний модуль тестування знань	60%	24	72
А	Підготовка до роботи систем і мереж щодо захисту інформації відповідно до політики підприємства/організації	15%	6	18
Б	Супроводження/адміністрування діяльності систем і мереж щодо захисту інформації підприємства/організації	20%	8	24
В	Адміністрування баз даних	15%	6	18
Г	Обслуговування, встановлення та оновлення систем/серверів	5%	2	6
Д	Діагностування несправного апаратного забезпечення системи/сервера	5%	2	6
	Практичний модуль тестування навичок та вмінь	40%	16	48
А	Підготовка до роботи систем і мереж щодо захисту інформації відповідно до політики підприємства/організації	10%	4	12
Б	Супроводження/адміністрування діяльності систем і мереж щодо захисту інформації підприємства/організації	14%	6	18
В	Адміністрування баз даних	10%	4	12
Г	Обслуговування, встановлення та оновлення систем/серверів	3%	1	3
Д	Діагностування несправного апаратного забезпечення системи/сервера	3%	1	3
			40	120

Система оцінювання. Оцінювання складається з двох частин: Теоретичний модуль (60%) та Практичний модуль (40%). Теоретична частина та практична частина оцінюються одночасно.

Кожне з 40 завдань одного варіанту тесту вважається зарахованим, якщо відповідь вірна та повна, або не зарахованим, якщо відповідь не вірна або неповна.

Оцінювання вважається зараховано за умови не менше 75% правильних відповідей.

За результатами проведених процедур оцінювання комісія ухвалює одне з таких рішень, що відображається у протоколі та подається для затвердження Кваліфікаційним центром інформаційних технологій та кібербезпеки Державного науково-дослідного інституту технологій кібербезпеки та захисту інформації:

- визнати результати навчання, присвоїти/підтвердити повну професійну кваліфікації. Теоретичні знання та практичні навички відповідають критерію не менше 75%;

- відмовити у присвоєнні/підтвердженні повної/часткової професійної кваліфікації. Теоретичні та практичні знання не відповідають критерію - не менше 75%.

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Богуш В. М., Бровко В. Д., Настратин В. П. Кіберпростір: основи кібербезпеки та кіберзахисту : навч. посіб. У 3 ч. Ч.3. Основи кіберзахисту. Київ : Нац. акад. СБУ, 2020. 72 с.
2. Левченко О. Система забезпечення інформаційної безпеки держави у війсьній сфері: основи побудови та функціонування : монографія. Житомир : Євро-Волинь, 2021. 172 с.
3. Когут Ю. І. Кібервійна та безпека об'єктів критичної інфраструктури : Практ. посібник. Київ : Консалтингова компанія "СІДКОН", 2021. 332 с.
4. Організаційно-правові основи забезпечення кібербезпеки : підруч. / М. В. Гуцалюк, А. І. Марущак, Д. С. Мельник [та ін.]; За заг. ред. М. М. Присяжнюка Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2023. 320 с.

Допоміжна література:

5. Бурячок В. Л., Аносов А. О., Семко В. В., Соколов В. Ю., Складанний П. М. Технології забезпечення безпеки мережевої інфраструктури : підруч. Київ : КУБГ, 2019. 218 с.
6. Козюра В. Д., Хорошко В. О., Шелест М. Є., Ткач Ю. М., Балюнов О.О. Захист інформації в комп'ютерних системах : підруч. Ніжин: ФОП Лук'яненко В. В., ТПК «Орхідея», 2020. 236 с.
7. Козачок В. А., Гайдур Г. І., Гахов С. О., Хмелевський Р. М., Чумак Н. С. Політики безпеки. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Київ: ДУТ ННІЗІ, 2020. 167 с.

Базові Стандарти:

1. ДСТУ ISO/IEC 27001:2023 Інформаційна безпека, кібербезпека та захист конфіденційності. Системи керування інформаційною безпекою. Вимоги (ISO/IEC 27001:2022, IDT).
2. ДСТУ EN ISO/IEC 27002:2024 Інформаційна безпека, кібербезпека та захист конфіденційності. Заходи забезпечення інформаційної безпеки (EN ISO/IEC 27002:2022, IDT; ISO/IEC 27002:2022, IDT).
3. ДСТУ ISO/IEC 27035-1:2024 Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки. Частина 1. Принципи та процес (ISO/IEC 27035-1:2023, IDT).
4. ДСТУ ISO/IEC 27035-2:2024 Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки. Частина 2. Настанова щодо планування та підготовки до реагування на інциденти (ISO/IEC 27035-2:2023, IDT).
5. ДСТУ ISO/IEC 27035-3:2024 Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки. Частина 3. Настанова щодо реагування на інциденти у сфері ІКТ (ISO/IEC 27035-3:2020, IDT).

6. ДСТУ EN ISO/IEC 27000:2022 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Огляд і словник термінів (EN ISO/IEC 27000:2020, IDT; ISO/IEC 27000:2018, IDT).
7. ДСТУ ISO/IEC 27003:2018 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Настанова (ISO/IEC 27003:2017, IDT).
8. ДСТУ ISO/IEC 27004:2018 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Моніторинг, вимірювання, аналізування та оцінювання (ISO/IEC 27004:2016, IDT).
9. ДСТУ ISO/IEC 27005:2023 Інформаційна безпека, кібербезпека та захист конфіденційності. Настанова керування ризиками інформаційної безпеки (ISO/IEC 27005:2022, IDT).
10. ДСТУ EN ISO/IEC 27006:2022 Інформаційні технології. Методи захисту. Вимоги до органів, які надають послуги з аудиту і сертифікації систем управління інформаційною безпекою (EN ISO/IEC 27006:2020, IDT; ISO/IEC 27006:2015, including Amd 1:2020, IDT).
11. ДСТУ EN ISO/IEC 27007:2022 Інформаційні технології. Методи захисту. Настанова щодо аудиту систем керування інформаційною безпекою (EN ISO/IEC 27007:2022, IDT; ISO/IEC 27007:2020, IDT).
12. ДСТУ ISO/IEC TS 27008:2019 Інформаційні технології. Методи захисту. Настанова щодо оцінювання захисту інформаційної безпеки (ISO/IEC TS 27008:2019, IDT).
13. ДСТУ ISO/IEC 27009:2018 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Визначення для сфери застосування ISO/IEC 27001. Вимоги (ISO/IEC 27009:2016, IDT).
14. ДСТУ ISO/IEC TR 15446:2024 Інформаційна технологія. Методи безпеки. Настанови щодо створення профілів захисту та цілей безпеки (ISO/IEC TR 15446:2017, IDT).
15. ДСТУ ISO/IEC TS 27022:2024 Інформаційні технології. Настанова щодо процесів системи керування інформаційною безпекою (ISO/IEC TS 27022:2021, IDT).
16. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2017 Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем управління. Частина 1. Вимоги (EN ISO/IEC 17021-1:2015, IDT; ISO/IEC 17021-1:2015, IDT).
17. ДСТУ ISO/IEC 27032:2024 Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови щодо кібербезпеки (ISO/IEC 27032:2023, IDT).
18. ДСТУ ISO/IEC 15408-1:2023 Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки ІТ. Частина 1. Вступ та загальна модель (ISO/IEC 15408-1:2022, IDT).
19. ДСТУ ISO/IEC 15408-2:2023 Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки ІТ. Частина 2. Функційні компоненти безпеки (ISO/IEC 15408-2:2022, IDT).
20. ДСТУ ISO/IEC 15408-3:2023 Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки ІТ. Частина 3. Компоненти убезпечення (ISO/IEC 15408-3:2022, IDT).

21. ДСТУ ISO/IEC 15408-4:2023 Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки ІТ. Частина 4. Структура для визначення методів оцінювання та діяльності (ISO/IEC 15408-4:2022, IDT).
22. ДСТУ ISO/IEC 15408-5:2023 Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки ІТ. Частина 5. Попередньо визначені пакети вимог до безпеки (ISO/IEC 15408-5:2022, IDT).
23. ДСТУ ISO/IEC 27033-1:2017 Інформаційні технології. Методи захисту. Захист мережі. Частина 1. Огляд і поняття (ISO/IEC 27033-1:2015, IDT).
24. ДСТУ ISO/IEC 27033-2:2016 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпека мережі. Частина 2. Настанови щодо проєктування та реалізації безпеки мережі (ISO/IEC 27033-2:2012, IDT).
25. ДСТУ ISO/IEC 27033-3:2016 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпечність мережі. Частина 3. Еталонні мережеві сценарії. Загрози, методи проєктування та проблеми керування (ISO/IEC 27033-3:2010, IDT).
26. ДСТУ ISO/IEC 27033-4:2016 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпека мережі. Частина 4. Убезпечення комунікацій між мережами з використанням шлюзів безпеки (ISO/IEC 27033-4:2014, IDT).
27. ДСТУ ISO/IEC 27033-5:2016 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпечність мережі. Частина 5. Убезпечення комунікацій уздовж мереж із використанням віртуальних приватних мереж (VPNs) (ISO/IEC 27033-5:2013, IDT).
28. ДСТУ ISO/IEC 27033-6:2018 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпека мережі. Частина 6. Забезпечення безпроводового доступу до IP-мережі (ISO/IEC 27033-6:2016, IDT).
29. ДСТУ ISO/IEC TR 20004:2017 Інформаційні технології. Методи захисту. Уточнений аналіз вразливості програмного забезпечення згідно з ISO/IEC 15408 та ISO/IEC 18045 (ISO/IEC TR 20004:2015, IDT).
30. NIST SP 800-39 Managing Information Security Risk: Organization, Mission, and Information System View.
31. NIST SP 800-12 Rev.1 An Introduction to Information Security.
32. NIST SP 800-18 Rev.1 Guide for Developing Security Plans for Federal Information Systems.
33. NIST SP 800-100 Information Security Handbook: A Guide for Managers.
34. NIST SP 800-55 Rev.1 Performance Measurement Guide for Information Security.
35. NIST SP 800-137 Information Security Continuous Monitoring (ISCM).
36. NIST SP 800-50 Building an Information Technology Security Awareness and Training Program
37. NIST SP 800-53 — Security and Privacy Controls for Information Systems and Organizations.
38. NIST SP 800-160 (Vol. 1) Systems Security Engineering.
39. NIST SP 800-41 Guidelines on Firewalls and Firewall Policy.
40. NIST SP 800-175B Guideline for Using Cryptographic Standards.
41. NIST SP 800-57 (Parts 1–3) Key Management.
42. NIST SP 800-38 Series Modes of Operation for Block Ciphers.
43. NIST SP 800-30 Guide for Conducting Risk Assessments.

44. NIST IR 8183 Cybersecurity Framework Manufacturing Profile.
45. NIST SP 800-82 Guide to ICS Security.
46. NIST SP 800-37 Risk Management Framework (RMF).
47. NIST SP 800-53A Assessing Security and Privacy Controls.
48. NIST SP 800-115 Technical Guide to Information Security Testing.
49. NIST SP 800-63 (A, B, C) Digital Identity Guidelines.
50. NIST SP 800-162 Attribute-Based Access Control (ABAC).
51. NIST SP 800-34 Contingency Planning Guide.
52. NIST SP 800-184 Cyber Incident Recovery Guide.
53. NIST SP 800-61 Rev.2 Computer Security Incident Handling Guide.
54. NIST SP 800-92 Guide to Computer Security Log Management.
55. NIST Cybersecurity Framework (CSF 2.0).
56. COBIT 5/SACA. Control Objectives for Information and Related Technology / Контрольні об'єкти інформаційних та суміжних технологій).
57. ITAF. Information Technology Assurance Framework ISACA. Основні положення професійної практики аудиту та підтвердження довіри до ІС. Стандарт ITAF.
58. ITIL. IT Infrastructure Library. Бібліотека інфраструктури інформаційних технологій.
59. Prince2 v.3. Проєкти в контрольованому середовищі.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.mathcad.com/en/education>
2. www.zakon.rada.gov.ua
3. <http://cert.gov.ua/>